

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2010. október 18.

**OKTATÁSI
ALAPISMERETEK**

**KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA**

2010. október 18. 14:00

Az írásbeli vizsga időtartama: 180 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

**NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM**

Fontos tudnivalók

- A munka megkezdése előtt az átvett feladatlapon tüntesse fel a nevét és az osztályát!
- A feladatok előtt lévő utasításokat figyelmesen olvassa el!
- Törekedjen a pontos, egyértelmű, szakszerű válaszra, a dolgozat olvasható és áttekinthető formájára! Ügyeljen a helyesírásra!
- Tévedés esetén helyes megoldásnak csak egyértelmű javítás fogadható el!
- Tollal dolgozzon (kék vagy fekete)!

Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok

1. A következő feladatokban a megadott válaszlehetőségek közül az egyik nem tartozik a többihez. Karikázza be az oda nem illő válasz betűjelét!

1/1.

- a) alak
- b) szín
- c) kontraszt
- d) nagyság

1/2.

- a) szaglás
- b) ízlelés
- c) nyelés
- d) tapintás

1/3.

- a) fejlődéslélektan
- b) munkalélektan
- c) reklámpszichológia
- d) klinikai pszichológia

3 pont

2. Döntse el az alábbi állításokról, hogy igazak vagy hamisak! A megfelelő betűt (I) vagy (H) írja a kipontozott vonalra!

.....2/1. A társak jelenléte mindig javítja a teljesítményt.

.....2/2. A tárgyi világtól való elvonatkozást a nyelv teszi lehetővé.

.....2/3. Az alapérzelmeket kifejező fényképeket a különböző kultúrákban élő emberek egyaránt sikeresen azonosították.

.....2/4. A szociális észlelés pontosabb, mint a tárgyi világ észlelése.

.....2/5. A kísérleti eredmények szerint a közepes érzelmi intenzitás motivál a leginkább.

5 pont

3. Egyszerű választás

A megadott válaszlehetőségek közül karikázza be a helyes megoldás betűjelét!

3/1. A programozott oktatás jellemzője:

- a) mindenki azonos tempóban haladhat,
- b) a tanulás önellenőrző jellegű,
- c) minden nevelési problémára alkalmazható,
- d) a tévesztés kizárt.

3/2. A belső kontrollos személy

- a) aktívan, bátran viszonyul a világhoz.
- b) ritkán kezdeményez.
- c) kitartása változó.
- d) aktivitása esetleges.

3/3. A felgyorsult fejlődést

- a) regresszióknak nevezzük.
- b) retardációknak nevezzük.
- c) akcelerációknak nevezzük.
- d) akkomodációknak nevezzük.

3 pont

4. Nevezze meg, melyik fogalomhoz tartoznak a felsorolt kifejezések! Válaszát írja a kipontozott vonalra!

Reális, irreális, produktív, reprodukív.

.....

1 pont

5. Keresse meg a párját! Írja a számokkal jelölt nevek elé a hozzátartozó fogalom betűjelét!

.....5/1. Maslow

.....5/2. Erikson

.....5/3. Harlow

.....5/4. Mérei Ferenc

.....5/5. Spitz

.....5/6. Freud

a) fejlődéstudomány

b) műanya

c) hospitalizáció

d) pszichoanalízis

e) biztonságsszükséglet

f) aktometria

6 pont

6. Egyik párosítás helytelen. Karikázza be annak betűjelét!

a) Skinner

b) Parlov

c) Wundt

d) Lewin

operáns viselkedés

klasszikus kondicionálás

pszichológiai laboratórium

tabula rasa

1 pont

7. Többszörös asszociáció**Írja a számokkal jelzett állítások elé a megfelelőnek tartott válasz betűjelét!**

- a) agresszió
- b) félelem
- c) mindkettő
- d) egyik sem

..... 7/1. Frustráció válthatja ki.

..... 7/2. Harlow vizsgálata szerint a legkorábban megjelenő érzelem.

..... 7/3. Öröklött sajátosság.

..... 7/4. Vegetatív változások kísérik.

4 pont**8. A következő feladatokban megadott válaszlehetőség közül az egyik hibás.****Karikázza be a helytelen állítás betűjelét!****8/1. A figyelem**

- a) szelektív folyamat.
- b) szimbolikus folyamat.
- c) kiemelő folyamat.
- d) összpontosító folyamat.

8/2. Az érzelem jellege szerint lehet:

- a) indulat,
- b) félelem,
- c) hangulat,
- d) szenvedély.

2 pont**9. Az alábbi állítások közül az egyik igaz (I), a másik hamis (H). Írja a kipontozott vonalra a megfelelő betűjelet!**

..... 9/1. A neveléstudomány a neveléstudomány elméleti jellegű résztudománya.

..... 9/2. A képességek az adottságok biológiai alapja.

..... 9/3. Az időzítés elve a pedagógiában azt jelenti, hogy a nevelésben igazodnunk kell az érés ritmusához.

..... 9/4. Mai tudásunk szerint nem öröklünk kész személyiségvonásokat.

4 pont

---

10. Egészítse ki az alábbi mondatokat! A hiányzó szavakat írja a kipontozott vonalra!

A(z) ..... értékelés célja az előzetes tudás,
a tanulói hozzáállás megállapítása.

A(z) ..... egyszerre előzménye és eredménye is az
ismeretszerzésnek.

2 pont

**11. A felsorolt állítások az irányított és a felfedező tanulásra vonatkoznak.
Válogassa szét a jellemzőket! Írja az állítások betűjelét a megfelelő helyre!**

- a) Megkívánja a gyerek aktív közreműködését.
- b) Szigorúan ellenőrzi a tanulót.
- c) A folyamat minden lépését előre megtervezi.
- d) Személyre szabott.
- e) Önállóságot biztosít.
- f) Utasítások, tanácsok formájában vezérli a tanulási folyamatot.

11/1. Felfedező vagy problémamegoldó tanulás:

.....

11/2. Irányított tanulás:

.....

6 pont

12. Többszörös asszociáció

Írja a számokkal jelzett állítások elé a megfelelőnek tartott válasz betűjelét!

- a) Demokratikus irányítás
- b) Autokratikus irányítás
- c) Mindkettő
- d) Egyik sem

..... **12/1.** A nevelő javasol, meghatározza a tevékenység fő irányát.

..... **12/2.** A nevelő távollétében rendbontás vagy szorongó magatartás figyelhető meg.

..... **12/3.** Jellemző a szubjektív értékelés, a sok kritika.

..... **12/4.** Hosszabb távra ható pozitív motiváció jellemzi.

4 pont

13. Keresse a párját! Az összetartozó fogalmak betűjelét írja a pontozott vonalra!

- ..... 13/1. agresszió a) szükséglet
..... 13/2. homeosztázis b) harc
..... 13/3. konfliktus c) eszközjellegű

3 pont**14. Töltse ki az alábbi táblázatot! A felsorolt fogalmakat írja a táblázatba a megfelelő helyre!**

- a) parancs
b) helyeslés
c) fenyegetés

A magatartásra ható módszerek		
ösztönző	kényszerítő	gátlást kiváltó
ígéret	felszólítás	intés

3 pont**15. Fejezze be a mondatot 1–1 jellemző feltétel megfogalmazásával!
A hiányzó tulajdonság vagy feltétel megnevezését írja a pontozott vonalra!**

15/1. Az ösztönző módszerek alkalmazására akkor van szükség, ha a tanuló

.....

15/2. A kényszerítő módszerek alkalmazására akkor van szükség, ha a tanuló

.....

15/3. A gátlást kiváltó módszerek alkalmazására akkor van szükség, ha a

.....

3 pont

Szöveges (kifejtendő) feladatok

1. Értelmezze a negatív iskolai viszony fogalmát! Elemezze hatását az egyén viselkedésére (három jellemző hatás)!

6 pont

2. Jellemezze a szociális kapcsolatok változását kisiskolás korban!

4 pont

3. Mutassa be példa illusztrálásával a csoportmunka formájában történő tananyagfeldolgozás személyiségfejlesztő hatását (három fejlesztő hatás bemutatása)!

4 pont

**4. Mutassa be a térközsabályozás szerepét az emberi kommunikációban!
Írjon példákat a négy különböző zónatávolság helyes alkalmazására!**

6 pont

5. Mutassa be az újszülött- és csecsemőkor pszichés jellemzőit!

13 pont

---

6. Határozza meg a barkácsolás fogalmát! Elemezze a szemelvény és pedagógiai, pszichológiai ismeretei alapján a barkácsolás személyiségfejlődésben betöltött szerepét!

A nagycsoportos gyerekek különféle alakú papír- és műanyag dobozokból térformákat, járműveket, bábót, állat- és fantáziaformákat készítenek. „Nagyon sok dobozt gyűjtöttetek össze. Van itt sok érdekes alakú és méretű doboz; gyógyszeres, sajtos, gyufásdoboz és színes, tisztára mosott flakon. Van még a tálcán a dobozok mellett drót, ragasztó, olló, színes karton. Ezekből sokféle, nagyon érdekes dolgot készíthettek! Csak ki kell választani és összeállítani a megfelelő darabokat az elképzelésetek szerint. Az ollóval is lehet alakítani az anyagot. Az autókra rajzolhattok, vagy ragaszthattok ablakot, ajtót. Nézzétek! Ide a szőnyegre elhelyeztem a füves rétet, sít, útteket. Ide tegyétek le az elkészített játékokat, itt játszhatunk velük.”

B. Méhes Vera: Az óvónő és az óvodai játék

17 pont

témakör	a feladat sorszáma	maximális pontszám	elért pontszám	a témakör maximális pontszáma	a témakör elért pontszáma
Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	1.	3		50	
	2.	5			
	3.	3			
	4.	1			
	5.	6			
	6.	1			
	7.	4			
	8.	2			
	9.	4			
	10.	2			
	11.	6			
	12.	4			
	13.	3			
	14.	3			
	15.	3			
Szöveges (kifejtendő) feladatok	1.	6		50	
	2.	4			
	3.	4			
	4.	6			
	5.	13			
	6.	17			
Az írásbeli vizsgarész pontszáma				100	

_____
javító tanár

Dátum: .....

	pontszáma egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok		
Szöveges (kifejtendő) feladatok		

_____
javító tanár

_____
jegyző

Dátum: .....

Dátum: .....